

FFCS 1000:2003, Skogscertifieringens terminologi

Denna text är en inofficiell översättning (3.2.2004) av den finska standarden FFCS 1000:2003.

Innehåll

1. Inledning
2. Syfte och tillämpningsområde
3. Termer och definitioner

1. Inledning

Denna standard är en del av det finländska skogscertifieringssystemets FFCS (Finnish Forest Certification System) åtta standarder. Denna serie på åtta standarder föregicks av serien SMS-standarder som utarbetades åren 1997 – 1998.

De övriga standarderna i standardserien behandlar tillämpning av skogscertifieringssystemet, kriterier för skogscertifiering, verifiering av virkets ursprung och revisorernas kompetens.

Finlands Skogscertifiering rf har godkänt denna standard 17.12.2003.

FFCS-standardserien administreras av Finlands Skogscertifiering rf, som äger standarderna.

2. Syfte och tillämpningsområde

I denna standard definieras basterminologin som är förknippad med certifiering av skog och verifiering av virkets ursprung. Terminologin är till nytta då skogscertifieringsstandarderna utarbetas och används samt vid internationell kommunikation.

3. Termer och definitioner

Definitionerna på termerna märkta med en stjärna (*) har utarbetats på basis av definitionerna i SFS-standarderna som behandlar kvalitets- och miljösystem och revision av dem.

ackreditering: procedur genom vilken kompetensen hos certifierings- och kontrollorgan bekräftas.

ackrediteringsorgan: organisation som utvärderar certifierarnas kompetens och möjligheter att fungera opartiskt och tillförlitligt, bekräftar kompetensen och övervakar certifieringsorganens verksamhet. Ackrediteringsorganet i Finland är Mätteknikcentralens ackrediteringstjänst FINAS - the Finnish Accreditation Service.

ursprung: den plats råvaran, råvaruslaget, produkten eller motsvarande kommer ifrån (t.ex. skog, stämplingspost, utgångslager, organisation, tillverkningsland osv.).

spårbarhetscertifikat (*CoC, Chain of Custody*): träråvarans obrutna kedja av vilken alla förändringar under transporten, processningen eller distributionen av träråvaran eller produkter tillverkade av träråvaran framgår.

ursprungsdata: detaljerad eller allmän information om ursprunget av viss råvara, råvaruparti, produkt, produktparti, virkesstycke, virkes-trave, virkesparti eller motsvarande.

regional skogscertifiering: certifiering av skog i ett visst geografiskt område där de som äger skog eller andra aktörer inom skogsbranschen kan delta i certifiering av skog.

revisor *: person som är kompetent att utföra revisioner.

revision *: systematisk och obunden granskning med syfte att fastställa om verksamheten

och dess resultat överensstämmer med planerade procedurer, om dessa procedurer genomförs effektivt och om de är lämpliga i syfte att uppnå målen.

revisionsiakttagelser *: resultat av utvärderingen, när det insamlade revisionsbelägget jämförs med de godkända revisionskriterierna.

revisionsobjekt *: specificerad verksamhet, händelse, förhållande, system och/eller upplysning som genomgår revision.

revisionskriterier *: policy, praxis, förfaringsätt eller krav, med vilka revisorn jämför de belägg som insamlats från revisionsobjektet.

revisionsbelägg *: verifierbar upplysning, dokument eller utlåtande om fakta.

revisionsrapport: rapport över de observationer som gjorts vid revisionen om hur verksamheten följer kriterierna. Rapporten koncentrerar sig på att meddela avvikelser.

revisionsgrupp *: grupp av revisorer eller enskild revisor som utnämns att utföra en specifik revision.

revisionsplan: plan för revisionen som uppgörs tillsammans av sökanden och huvudrevisorn.

föremål för revision: skogsägare, skogsorganisation eller grupp av dessa eller andra aktörer som är föremål för revision.

träråvara/fiber av första graden: träråvara/fiber (rundvirke, flis, sågspån, träfiber), som inte har förädlats industriellt.

fysisk särhållning: metod med vilken råvaror av olika ursprung kan hållas avskilda från varandra så att man känner till ursprunget hos den produkt som tillverkats av ifrågavarande råvara.

indikator: omständighet som skall utvärderas eller mätas och som beskriver kriteriets krav eller del av kriteriet.

fortsatt förbättring: metod med vilken verksamheten och prestationsnivån inom skogsbruket utvecklas med tanke på ekonomiska, miljövårdsmässiga och sociala inverknings.

återvinningsvirke och-träfiber: (i) trä/träfiberbiprodukter som uppkommit vid tillverkningen och som inte härstammar från källor för träråvara av första graden eller (ii) återvunnet virke/träfiber som kommersiellt förädlats till returråvara.

tredje part: person eller organ som erkänns vara obunden i förhållande till de övriga parterna (EN 45020)

kriterium: krav vars iakttagande utvärderas.

olagliga källor (kontroversiellt ursprung, *controversial sources*): virke som härstammar från strikt med lag skyddade skogsområden, eller skogsområden som regeringen i landet har beslutat att skall ingå i ett skyddsprogram eller en skyddsplan som s.k. strikt skyddade skogar, med undantag av om regeringen eller miljömyndighet med fullmakt av regeringen har givit lov till virkesdrivning i området.

glidande medelvärde: i utgångssituationer räknas det glidande medelvärdet ut genom att från materialet ta ut vissa tal med jämna mellanrum och räkna ut det aritmetiska medeltalet. Varje följande glidande medelvärde räknas som det aritmetiska medeltalet av summan som man har fått genom att subtrahera det tidsmässigt äldsta talet från observationernas summa och addera det tidsmässigt nyaste talet.

skogsägare: en privat eller juridisk person som har registrerat äganderätt till ett visst skogsområde.

skogscertifiering: procedur där en tredje part ger ett skriftligt intyg över att verksamheten motsvarar de krav som ställts i kriterierna.

skogscertifieringssystem: standarder, anvisningar och direktiv som gäller skötsel och användning av skog samt verifiering av virkets

ursprung (om den kan tillämpas), organisering av certifieringen och certifieringsförfarande samt kvalifikationskriterier för certifieringsorgan.

normativt dokument: dokument med regler, anvisningar eller kännetecknande drag för verksamheten eller dess resultat (EN 45020). Standarder, tekniska förklaringar, antecknade praxis och anvisningar är exempel på normativa dokument.

organisation *: offentligt eller privat företag, sammanslutning, koncern, institution, myndighet eller annat samfund eller del av sådant eller en kombination, som oavsett bolagsform har egen verksamhet och administration.

avvikelse *: de specificerade kraven uppfylls ej.

träbaserad råvara: råvara eller mellanprodukt av trä (t.ex. rundvirke, flis, sågspån, sågvara, träpaneler, massa, papper, kork, bark, kåda).

verifiering av virkets ursprung: en procedur med vilken man bevisligen påvisar ursprunget hos det virke som använts i produkten.

gruppcertifiering av verifiering av virkets ursprung: certifiering av flera företags system för verifiering av virkets ursprung under ett certifikat.

huvudrevisor *: person som är kompetent att leda och utföra revisioner.

gruppcertifiering: skogscertifiering som gäller verksamhet inom skogsbruk som drivs av fler än en skogsägare.

certifikat: intyg som utfärdas av tredje part över att skötseln och användningen av skogarna eller verifiering av virkets ursprung uppfyller angivna krav.

certifieringsorgan *: organ som avger försäkran om överensstämmelse.

certifierad skog: skogsområde som av certifieringsorganet beviljats certifikat.

certifiering: procedur där en tredje part ger ett skriftligt intyg över att produkterna, processerna eller tjänsterna motsvarar de krav som ställts.

uppföljningsrevision: revision som utförs med jämna mellanrum i syfte att kontrollera överensstämmelsen.

standard: allmänt godkänt offentligt kravdokument där kravena för verksamheten presenteras.

uppdatering av standarden: granskning och korrigerande av standarden inom överenskommen tidsperiod. På detta sätt försäkras man sig om att de nyaste rönerna har beaktats i standarden och att de fortfarande lämpar sig för lokala/regionala förhållanden.

ekonomiskog: skog som används för produktion av virke och andra skogsprodukter och tjänster.

teknisk expert *: person som fungerar som specialist i revisionsgruppen, men inte deltar i gruppen som revisor.

industrins parallellprodukter (co-products): flis, sågytor, sågspån, bark o.d. som uppkommit vid sågning av sågvirke eller fanertimmer och vilka används inom industriella processer eller andra kommersiella tillämpningar. Industrins parallellprodukter jämföras med primärfiber då andelen certifierad träråvara skall fastställas. De material som hör till denna grupp har förklarats utförligare branschvist.

industrins biprodukter (by-products): produkter av trä, t.ex. sågspån, träfiber, avfall från tryckpressar, avskurna bitar som uppkommit vid förädling av virke eller vid tillverkningsprocesserna och vilka kan användas vid olika skeden i tillverkningsprocessen eller brännas. Flera produkter som hör till denna grupp har förklarats utförligare branschvist.

produktionsparti: råmaterial, mängden mellanprodukter eller slutprodukter som producerats under på förhand fastställd period för produktionspartiet och som har levererats som identifierbart parti eller del av parti till en eller flera förädlare, förmedlare eller användare.

period för produktionsparti: överenskommen tidsperiod under vilken produktionspartiet har producerats vid en förädlingsanstalt/hanteringsenhet. Perioden för produktionspartiet är i allmänhet högst 12 månader.

produktmärkning: användning av produktmärke för att ange de egenskaper som är förknippade med produkten antingen på produkten (*on-product*) eller i det övriga materialet med anknytning till produkten (*off-product*).

produktmärke: ett märke som finns på produkten eller produktförpackningen och som främjar marknadsföringen (*on-product*). Då produktmärket används på annat sätt än på produkten (*off-product*) förmedlas uppgifter förknippade med kvaliteten på och klassificeringen av produktpartiet via dokument som är förknippade med produkten.

nyrevision: åtgärd som utförs i syfte att försäkra sig om att fastställda korrigerande åtgärder har utförts.

besvärnsnämnd: en nämnd som tillsatts för behandling av besvär och meningsskiljaktigheter.

särhållning med stöd av lagerbokföring : procedur med vilken man kan bestämma andelarna av olika råvaror, råvaruslag eller motsvarande som använts vid tillverkningen av en produkt.

produktmärke för en egenskap: produktmärke som är förknippat med bara en egenskap (t.ex. hållbar skötsel och användning av skog i området från vilka träråvaran härstammar).

miljö: organisationens verksamhetsförhållanden i vilka luften, vattnet, marken, naturresurser, växt- och djurriket, människorna och växelverkan mellan dem ingår (ISO 14004).

miljösystem: den del av det allmänna hanteringssystemet som innehåller organisationsstrukturer, planeringsfunktioner, ansvar, praxis, förfaringssätt, processer och resurser för att utveckla, verkställa, följa, granska och upprätthålla miljöpolitiken (ISO 14004).

miljöeffekt: en vilken som helst skadlig eller nyttig förändring i miljön som helt eller delvis är en följd av organisationens funktioner, produkter eller tjänster (ISO 14004).